
Публикуван на: 26-04-2004

Въведена преди 50 години, когато държавите-учредители на ЕС тъкмо са приключвали цяло десетилетие на следвоенен дефицит, Общата селскостопанска политика (ОСП) започва със субсидиране на производството на основни земеделски стоки с цел да стимулира задоволяването с продукти и храни. Днес ОСП се фокусира върху преките плащания за фермерите като най-добрият начин за гарантиране на селскостопанските приходи, безопасността и качеството на храните и екологичното производство.

Промяната във фокуса на ОСП започна преди няколко години, когато дотогавашната политика за стимулиране производството на ключови земеделски продукти доведе до огромни излишъци. Планините от месо и масло, реките от мляко и вино вече принадлежат на миналото. Ако някога ОСП поглъщаше близо 70% от бюджета на ЕС, сега за нея, включително и заради разширяването на други политики на ЕС, се изразходват по-малко от половината от средствата. Кръгът от дейности, финансирани от бюджета за земеделие в същото време се разшири като вече включва развитието на селските региони и опазването на околната среда.

Притесненията за разходите по ОСП и опасенията за безопасността на храните не бяха единствените причини за промяната. С модернизирането на земеделието и ориентирането на европейската икономика към предоставянето на услуги броят на хората, работещи в земеделието спадна до 7% от над 20% преди половин столетие. Въпреки че все още 10.4 милиона души са ангажирани в селското стопанство и повече от 40% от земните площи в ЕС се използват за земеделие, за оцеляването на селскостопанския сектор са необходими допълнителни мерки. Машабните реформи, съгласувани в ОСП в средата на 2003 г. вече се прилагат. Субсидиите за производство отстъпват място на преки плащания за фермерите, обвързани със съблюдаването на определени екологични стандарти, стандарти за безопасност на храните, условията за отглеждане на животните и растенията и поддържането на селскостопанските земи в добро състояние. Реформите продължават като се разпростират върху продукти, които не бяха включени в първата вълна на промени през 2003 г.: памук, хмел, зехтин, тютюн и захар.

Реформата във финансирането на европейското земеделие отвърна и на обвиненията, че ОСП смущава световната търговия (например чрез експортните субсидии на продуктите в излишък). Последните реформи намалиха размера на финансирането, което потенциално може да пречи на световната търговия, със 70%. Това подготви ЕС за кръга „Доха“ от преговорите в рамките на Световната търговска организация (СТО) за либерализиране на световната търговия. ЕС е най-големият вносител на храни в света и най-големият пазар за хранителни продукти на Третия свят.

ОСП не се занимава само с осигуряването на добър жизнен стандарт на фермерите. Потребителите имат право на храна, която е безопасна и с високо качество. ЕС се стреми да осигури високи стандарти на грижа към животните и на хигиена по хранителната верига от фермата до трапезата. В добавка ЕС подкрепя производството на качествени и международно конкурентни хранителни продукти. Те включват артикули, произхождащи само от определен географски район на ЕС, произведени със специфична технология или с традиционни съставки.

ЕС не само има правила за определяне на органичните храни, но и за това какво представлява една органична ферма. Признавайки значението, което потребители отдават на органичните продукти, Съюзът подкрепя този вид земеделие.